

Hogeschool PXL

RAPPORT KWALITEITSTOETS 2

professionele Bachelor in de journalistiek

5 en 6 oktober 2020

INLEIDING

Dit rapport geeft de beschouwingen, oordelen en aanbevelingen weer van de kwaliteitstoets 2 van de Bachelor in de journalistiek (180 SP | EQF 6) van Hogeschool PXL. Deze kwaliteitstoets is erop gericht de opleiding te ondersteunen bij de kwaliteitsborging en -verbetering van haar onderwijs en kadert in het instellingsbrede kwaliteitszorgbeleid.

De opleiding journalistiek ressorteert onder het departement PXL-Media & Tourism en werd op 5 en 6 oktober 2020 bezocht door een team van onafhankelijke experts. De commissie werd als volgt samengesteld:

- Mariëlle Geelen; audit- en onderwijsdeskundige – voorzitter
- Dirk Jacobs; werkvelddeskundige – lid
- Kris Hoflack; werkvelddeskundige – lid
- Anton Vandenbulcke; student – lid

Dieter Cortvriendt, beleidsadviseur kwaliteitszorg van VLUHR KZ, was secretaris van de commissie.

De commissie legde naast het door de instelling bepaalde kwaliteitskenmerk 8 'gerealiseerd eindniveau' en het door de opleiding gekozen kwaliteitskenmerk 4 'curriculum' de focus op kwaliteitskenmerken 2 'competentieprofiel' en 7 'personeel'.

Dit rapport bestaat uit drie delen: algemene beschouwingen over de opleiding, de oordelen per kwaliteitskenmerk (KK) en een lijst van aanbevelingen.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

De opleiding journalistiek heeft zich goed voorbereid op de kwaliteitstoets 2 en stelde de commissie zeer uitvoerige informatie ter beschikking zodat deze zich een adequaat beeld kon vormen bij aanvang van het bezoek. In dit kader wil de commissie aanstippen dat het materiaal wat meer voorzien mocht zijn van duiding en reflectie. De commissie bestudeerde tevens een ruime selectie van bachelorproeven, stageverslagen en artikelen. Bij de start van het bezoek gaf de opleiding een door de commissie gesmaakte voorstelling. De commissie voerde constructieve gesprekken met verschillende geledingen: opleidingsverantwoordelijken, studenten (junior-collega's), lectoren, alumni en werkveldvertegenwoordigers. Deze gesprekken vormden een goede aanvulling op het bestudeerde materiaal en stelden de commissie in staat om een uitspraak te doen over de geselecteerde kwaliteitskenmerken KK 2, KK 4, KK 7 en KK 8 en over de onderwijskwaliteit van de Bachelor in de journalistiek van Hogeschool PXL.

De opleiding journalistiek vormt mensen die met een kritische blik de wereld kunnen verslaan. De opleiding wil de studenten leren het verhaal te maken te midden van de toenemende stroom van informatie die onze maatschappij kenmerkt. Om dit te bereiken moeten de studenten meteen in het diepte gaan: 'Multimediajournalist vanaf dag 1!' is het motto van de opleiding. De studenten worden wegwijs gemaakt in de drie media (audio, beeld en tekst), wat aansluit bij de noden en wensen van het (toekomstige) werkveld. De opleiding, zo constateerde de commissie, zet zich de laatste jaren meer en meer in *the picture*; toch was het wat zoeken naar de essentie van deze opleiding.

De commissie meent dat het competentieprofiel van de opleiding door de verschillende geledingen gekend en gedragen is en aansluit bij de X-factor. De commissie stelt vast dat het profiel van de opleiding nagenoeg identiek is aan het Vlaanderenbreed leerresultatenkader. Ze wil de opleiding

aansporen om het competentieprofiel, in overleg met het werkveld, een eigen invulling te geven, wat ook de uitstraling van de opleiding kan vergroten en mogelijk anderszins andere profielen van instromers aantrekt.

Het curriculum sluit goed aan bij het competentieprofiel en de X-factor. Passie voor het vak is belangrijk voor een opleiding journalistiek. Studenten die hun draai niet vinden worden geheroriënteerd. Het curriculum laat afdoende ruimte om nieuwe ontwikkelingen op te vangen. Het curriculum wordt gekenmerkt door authentieke, praktijkgerichte opdrachten, veelal in samenwerking met het werkveld. De commissie onderkent de inbreng van het werkveld bij het leerproces maar wil de opleiding aansporen om systematischer samen met haar netwerk (als co-creator) het curriculum te ontwerpen. De leerinhouden zijn actueel en uitdagend, en van tijd tot tijd worden de studenten verrast. Het curriculum kent nagenoeg geen keuzemogelijkheden. De studenten zijn evenwel vragende partij om hun eigen interesses uit te diepen. De commissie adviseert ook om samenwerkingen op te zetten met andere opleidingen om thema's zoals gezondheid, technologie of milieu aan te reiken.

De commissie ontmoette een collegiaal, passioneel, betrokken en gedreven team. De lectoren nemen een coachende rol op, wat de studenten appreciëren. Het korps telt zestien koppen voor iets meer dan vijf VTE. De vele kleine taakstellingen en de inbreng van gastsprekers stellen de opleiding in staat om vele facetten van het journalistieke vak te coveren, maar maken de opleiding tegelijkertijd kwetsbaar. Ook de nakende pensioneringen vormen een risico. De commissie meent dat een versterking van het kernteam aangewezen is om het curriculum te kunnen blijven dragen en de opleiding een duidelijker profiel aan te meten.

Het gerealiseerde eindniveau wordt met de opdrachten die de studenten in de laatste trajectschijf uitvoeren aangetoond. De ingekeken bachelorproeven, stageverslagen en artikelen voldoen aan de vereisten en situeren zich op niveau 6. De opleiding bewaakt dat de verschillende opdrachten relevant zijn en doet hierbij beroep op haar netwerk. De studenten ervaren de afstudeerfase als zwaar. Een ander format van bachelorproef dat sneller tot de journalistieke essentie komt (zonder de kritische insteek te veronachtzamen) is te overwegen en kan de combinatie van stage en bachelorproef haalbaarder maken.

De studenten voelen zich klaar om het werkveld in te gaan en de afgestudeerden vinden hun weg in de mediasector. Ze zijn wel niet allemaal even gebeten door de 'harde journalistiek', zo stelde de commissie vast. De afgestudeerden zijn graag geziene nieuwe werknemers en de werkveldvertegenwoordigers lieten verstaan dat ze erg tevreden zijn over het multimediale profiel van de PXL-ers journalistiek. Ze zijn snel inzetbaar, mede door hun brede journalistieke basis.

OORDELEN PER KWALITEITSKENMERK

KK2 Competentieprofiel

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 2 'competentieprofiel' behaalt.

De opleiding journalistiek wil de studenten, mede door middel van authentieke, praktijkgerichte opdrachten, opleiden tot kritische professionals die multimediaal een verhaal kunnen maken. De studenten worden vanaf dag 1 wegwijs gemaakt in de drie media (audio, beeld en tekst), wat aansluit bij de noden en wensen van het werkveld. De commissie stelde vast dat de opleiding de ambitie heeft om te blijven evolueren zonder de basics van het journalistieke vak uit het oog te verliezen.

Het competentieprofiel van de opleiding is vormgegeven in een OLR. Het OLR spoort met de X-factor en de instellingsbrede leerlijnen. Het OLR is nagenoeg identiek met het Vlaanderenbreed leerresultatenkader en voldoet daarmee aan de vereisten. De commissie spoort de opleiding aan om

na te denken over haar USP's, en samen met het werkveld haar profiel te versterken, wat de uitstraling van de opleiding kan vergroten en mogelijk anderszins andere profielen van instromers aantrekt. Nadrukkelijker inzetten op synthese, actua en talen kan hierbij richtinggevend zijn. Kortom, de commissie zou graag wat meer focus zien in het profiel van de opleiding.

De coachende houding van het team onderschrijft het profiel van de opleiding. De een-op-een begeleiding is een luxe, maar de opleiding moet de studenten ook een stevige dosis assertiviteit bijbrengen, wat toch ook eigen is aan het competentieprofiel van een journalist.

KK4 Curriculum

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 4 'curriculum' behaalt.

Het curriculum, zo stelt de commissie, is een doordachte en samenhangende concretisering van het competentieprofiel en stelt de studenten in staat de beoogde competenties te realiseren. De X-factor geeft richting aan het curriculum. Hierbij is passie voor het vak onontbeerlijk. Vanaf dag één worden de studenten geconfronteerd met de journalistieke praktijk. Een *hands on* bootcamp maakt dat de opleiding snel zicht krijgt op de instromers en dat de studenten snel proeven van de leefwereld van de journalist. Studenten die hun draai niet vinden worden geheroriënteerd.

Het curriculum laat afdoende ruimte om nieuwe ontwikkelingen in het journalistieke vak op te vangen. Het curriculum wordt gekenmerkt door authentieke, praktijkgerichte opdrachten, veelal in samenwerking met het werkveld. De commissie onderkent de grote inbreng van het werkveld bij het leerproces maar wil de opleiding aansporen om systematischer samen met haar netwerk (als co-creator) het curriculum te ontwerpen.

De inhoud en situeren zich op het vooropgestelde niveau en zijn actueel en uitdagend. De studenten worden van tijd tot tijd verrast, getriggerd om buiten de geijkte paden te treden. Het curriculum is eerder generalistisch en er zijn nagenoeg geen keuzemogelijkheden. Hoewel de studenten kiezen voor een brede opleiding zijn ze tevens vragende partij om hun eigen interesses uit te diepen (dit bijvoorbeeld door middel van de talentmodules). Thema's zoals gezondheid, technologie of milieu moeten meer aan bod komen in het curriculum, aldus de commissie. Zoek in functie hiervan naar uitwisselingen met andere (PXL-)opleidingen. Bewaak tevens dat de studenten de brede actualiteit blijven volgen en daar diepgang (context, complexiteit, ...) in kunnen brengen. De 'iPhone-journalistiek' is de journalistiek van de toekomst, zo heeft de commissie begrepen, waar audio, beeld, geluid en tekst samengaan, maar bewaak dat de studenten ook leren goede, kritische vragen te stellen. Aansluitend mag het bijbrengen van synthese aangescherpt worden doorheen het curriculum. De talenvakken zijn toegespitst op de journalistieke praktijk. Toch blijken vele studenten te worstelen met bijvoorbeeld een interview in het Frans af te nemen. De commissie suggereert om een vak in het Frans aan te bieden.

Het curriculum sluit goed aan bij de instellingsbrede leerlijnen. Conform de leerlijn ondernemend handelen blijken de studenten initiatief te nemen. Sommigen zijn al actief in de media. Maar ook binnen de muren van PXL liggen hier nog opportuniteiten, aldus de commissie. De leerlijn onderzoekend handelen biedt de studenten de nodige tools om het onderzoek dat ze moeten verrichten in het kader van de bachelorproef met succes af te ronden. Inzake de leerlijn internationaal en intercultureel handelen leren de studenten het internationale medialandschap kennen en zijn er uitstappen naar Berlijn of Molenbeek waar ze uit hun comfortzone gehaald worden. Toch voelt alles nog een beetje lokaal aan (waar de opleiding ook een USP van zou kunnen maken) en zijn er weinig studenten die voor een langere periode een buitenlandse ervaring opdoen.

KK7 Personeel

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 7 'personeel' behaalt.

De lectoren zijn collegiaal, passioneel, betrokken en gedreven. Het team is fier op de opleiding. De lectoren nemen een coachende rol op, wat de studenten appreciëren en hun leerproces bevordert.

Het korps telt zestien koppen voor iets meer dan vijf VTE. De vele kleine taakstellingen en de inbreng van gastsprekers stellen de opleiding in staat om vele facetten van het journalistieke vak te coveren, maar maken de opleiding tegelijkertijd kwetsbaar. Ook de nakende pensioneringen vormen een risico. De commissie meent dat een grotere kern mét grotere taakstellingen aangewezen is om het curriculum te kunnen blijven dragen en de opleiding een sterker profiel aan te meten. Met de toenemende studentenaantallen kan dit proces in gang gezet worden.

De commissie heeft begrepen dat de opleiding werk wil maken van een grotere diversiteit in het team. De commissie onderstreept dit streven naar een goede mix op alle vlakken (zoals leeftijd en achtergrond) in het korps. Met de komende personeelwissels liggen hier kansen. Dit is ook een goede aangelegenheid om de rol van de gastsprekers in het onderwijs onder de loep te nemen.

KK8 Gerealiseerd eindniveau

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 8 'gerealiseerd eindniveau' behaalt.

De commissie heeft een ruime selectie van bachelorproeven, stageverslagen en artikelen bestudeerd en meent dat deze voldoen aan de vereisten die de opleiding zelf voorop zet. Het ingekeken materiaal situeert zich op niveau 6. De opleiding bewaakt dat de opdrachten die de studenten in het kader van hun afstuderen uitvoeren relevant zijn en ze doet hierbij beroep op haar netwerk. Externen worden betrokken bij de evaluatie van de verschillende opdrachten.

De ingekeken bachelorproeven zijn in het algemeen van prima kwaliteit en illustreren de gerealiseerde onderzoekscompetenties. De studenten kunnen in het onderzoek van de bachelorproef hun eigen accenten leggen en zien dit als een grote meerwaarde. De rapportering is echter volumineus. De commissie ziet graag meer synthese en een format die de eindproducten meer tot hun recht laat komen. De commissie wil de opleiding aansporen om in de bachelorproeven sneller tot de journalistieke essentie te komen die de kritische insteek van de student aantoonst. De studenten ervaren deze opdracht als haalbaar, al schieten ze soms (te) laat in actie en wordt de combinatie met de stage als zwaar ervaren. Voor studenten die werken is deze combinatie niet altijd haalbaar. De commissie adviseert om in deze context maatwerk te bieden zodat het afstuderen geen vertraging oploopt.

De stage biedt de studenten de mogelijkheid om zich te specialiseren, wat meer dan welkom is in een toch eerder generieke opleiding. De studenten moeten relevante, journalistieke opdrachten uitvoeren. De duur van de stage biedt de studenten de mogelijkheid om te groeien. De commissie vraagt de opleiding te onderzoeken om ook in de tweede trajectschijf een (meeloop)stage (2-tal weken) in te lassen. De opleiding moet de stageplaatsen ook meer op hun engagement wijzen, bijvoorbeeld wat de feedback naar de studenten toe betreft.

De studenten voelen zich hier thuis en zijn klaar om het werkveld in te gaan. Toch wil de commissie dat de opleiding de studenten nog meer confronteert met de harde realiteit van de journalistieke praktijk. De afgestudeerden vinden hun weg in de mediasector en komen in een brede waaier van functies terecht. Ze zijn wel niet allemaal even gebeten door de 'harde journalistiek', zo stelde commissie vast. De afgestudeerden zijn graag geziene nieuwe werknemers en de

werkveldvertegenwoordigers lieten verstaan dat ze erg tevreden zijn over het multimediale profiel van de PXL-ers journalistiek. De afgestudeerden zijn snel inzetbaar, mede door hun brede journalistieke basis.

AANBEVELINGEN

- De opleiding dient in overleg met het werkveld haar profiel aan te scherpen door focus te leggen.
- De opleiding moet de studenten de nodige assertiviteit bijbrengen, wat toch eigen is aan het competentieprofiel van een journalist.
- De opleiding dient systematischer samen met haar netwerk (als co-creator) het curriculum te ontwerpen.
- De opleiding moet onderzoeken hoe studenten de eigen interesses kunnen uitdiepen.
- De opleiding dient thema's zoals gezondheid, technologie of milieu aan te reiken. Zoek in functie hiervan naar uitwisselingen met andere (PXL-)opleidingen.
- De opleiding moet meer aandacht hebben voor synthese, de duurzame verankering van actua en (vreemde) talen in het curriculum.
- De opleiding moet nagaan hoe de leerlijnen ondernemend handelen en internationaal en intercultureel handelen versterkt kunnen worden.
- De opleiding moet overwegen om het kernteam te versterken, dit om het curriculum te kunnen blijven dragen en de opleiding een sterker profiel aan te meten.
- De opleiding moet streven naar een goede mix in haar lectorenkorps.
- De opleiding moet nadenken over de format van de bachelorproeven om sneller tot de journalistieke essentie te komen zonder de kritische insteek te veronachtzamen.
- De opleiding dient de mogelijkheden te onderzoeken om in de tweede trajectschijf een stage in te lassen.
- De opleiding moet de stageplaatsen meer op hun engagement wijzen, bijvoorbeeld wat de feedback betreft.
- De opleiding moet de studenten nog meer confronteren met de harde realiteit van de journalistieke praktijk.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Mariëlle Geelen (voorzitter)

Opleidingsdirecteur, HAS Hogeschool Venlo

Dirk Jacobs (werkvelddeskundige)

Zelfstandig journalist

Kris Hoflack (werkvelddeskundige)

Directeur communicatie, Vlaams Parlement

Anton Vandenbulcke (student)

Afgestudeerde Bachelor in de journalistiek, Howest